

KEDS Comments on ERO Consultative Paper for Wholesale Price and Maximum Allowed Revenues for the year 2015

(Submitted on 23 March 2015)

I. Introduction

This report summarizes KEDS's response to the Ninth Electricity Tariff Review (ETR 9) Consultation Paper (CP) issued on 9 March 2015. Summary comments and key issues are outlined in this letter.

KEDS agrees with ERO in many issues raised in the report, however for some important issues, for which KEDS doesn't agree with ERO stance, provides its arguments on disagreements and also provides proposals for adjustments (corrections), which are elaborated in detail in this report.

KEDS thanks ERO for the opportunity to provide its input to the significant issues raised by ERO in the report and requests that its position on the issues raised will be seriously considered prior to determining tariffs to be effective April 1st 2015.

As always, KEDS is available to meet with ERO at any time to discuss the issues raised in this response to the CP. In addition, electronic versions of all tables will be provided for ERO use, so ERO can utilize them in its work.

II. Energy Balance

Generally, ERO has presented accurately electricity volumes in distribution and has used the same level of sales in DSO, as KEDS has forecasted in its application. Although KEDS doesn't have any serious disagreement towards ERO adjustments, we have to emphasize that the forecasted level of decreasing losses in its consultation report doesn't represent real expectations. KEDS has repeatedly informed ERO that is being penalized due to the level of losses since the year 2013, caused by the underperformance of the previous license holder at that time. This penalization consists of 1.9% of the level of losses and is continuously being transferred unfairly to KEDS.

Since the beginning, KEDS has officially informed ERO that starting point of decreasing losses of 5% is unrealistic and un-achievable, thus it was never part of the negotiations for the conclusion of the privatization of distribution and supply functions.

In an unbundling environment such penalization puts KEDS, as distributor of electricity, in even more difficult situation. Under these circumstances, KEDS is soliciting from ERO to take into consideration this issue seriously during final adjustments.

III. DSO Cost of Losses

KEDS has noticed that while calculating cost of losses for the year 2015, ERO has used the loss sharing factor as 100%, contradicting its own decision V_399_2012, based on which the loss sharing factor determined for this regulative period is zero.

Based on the above, KEDS requests from ERO to apply the same methodology for calculating losses as in ETR6 and ETR7, in compliance with the said decision V_399_2012 of ERO.

When calculating the cost of losses in DSO level, only the allowed level of losses is considered for the purpose of KEDS Maximum Allowed Revenues (MAR) by ERO. We have to reemphasize that MAR of KEDS includes only the allowed level of losses, therefore when designing end-tariffs customer are charged only with the allowed level of losses in the DSO level. Respectively, customers are billed **only for the allowed level of losses.**

Additionally, on a monthly basis PES (KESCO) invoices DSO (KEDS) for the actual level of losses, and as a result KEDS pays to KESCO the total level of losses incurred, including the ones incurred above the allowed level of losses. In this way DSO (KEDS) bears the cost of excess losses and cannot charge it to customers.

Hence, customers are kept harmless and pay only for the losses approved by the ERO and they are not charged for any excess. This is the reason that the loss sharing factor has been set to zero, for the purposes of MAR 2013-2017 set during the Multi Year Tariff Review, as it is determined in the ERO Decision V_399_2012. Decreasing the MAR with the excess cost of losses for KEDS for the next year represents an additional penalty for KEDS as these excess losses are paid to PES (KESCO) and not considered in tariff setting.

In the current situation, the additional revenues that KESCO gains from KEDS for the excess of losses should be adjusted from the MAR of KESCO as unregulated revenues.

ERO has applied the Loss Sharing factor as 100% in the last year's tariff review process (ETR8), but it didn't adjust them as additional revenue for KESCO and in a bundled environment this was not an issue for KEDS.

This year, DSO (KEDS) and PES (KESCO) are fully unbundled entities, both legally and functionally, and respectively such an adjustment in the year 2015 would (i) put KEDS in a very unfavorable financial situation and (ii) breach the principles of the unbundled environment.

Based on the forgoing and subject to ERO Decision V_399_2012, the loss sharing factor should be zero and therefore the cost of losses for the year 2015 should be €31 mil, while cost of excess losses should be considered unregulated revenues for PES (KESCO). Respectively, this value has to be taken into consideration when approving the 2015 MAR for KEDS, as follows:

$$LSSCt = LSSAt * REUEt * WHEAt + (LSSCat?1 - LSSCft?1) * (1+ It) + (LSSCat?1 - LSAct?1)*LSSFt$$

Components	Units	2015 ERO	2015 KEDS
LSSAt		23.1%	21.9%
REUEt	GWh	4,232.1	4,464.1
WHEAt	€/MWh	28.20	31.38
LSSAt * REUEt * WHEAt		27.57	30.68
LSSCat-1	mil€	30.29	30.29
LSSCft-1	mil€	29.93	29.93
It	%	15%	15%
(LSSCat?1 - LSSCft?1) * (1+ It)		0.41	0.41
LSSCat?1	mil€	30.29	30.29
LSAct?1	mil€	35.43	35.43
LSSFt		1.00	-
(LSSCat?1 - LSAct?1)*LSSFt		(5.14)	-
Total	mil€	22.84	31.10

*Note: the WHEAt is recalculated to consider PES proposal

IV. Personnel Costs

KEDS has repeatedly requested from ERO to consider an increase of 5% in salaries of KEDS employees, to be included in KEDS MAR. Despite that, ERO has never acknowledged such request.

During the year 2014, KEDS faced continuous requests from Labor Union to increase employees' salaries, which were followed by employees' protests and strikes. These protests had a negative impact on KEDS operation and therefore KEDS was constrained to accept a rise of the salaries. Such increase of salaries was contemplated in the agreement signed between KEDS and the Labor Union, effective from January 2015, which put the strikes to an end.

The cost of this salary increase for KEDS for the year 2015 is estimated to be 718.6 thousand Euros, which amount KEDS solicits ERO to include in the MAR of KEDS for this year.

In addition, there was a Collective Agreement signed between the Government of the Republic of Kosovo, Labor Unions and two business chambers, which recognizes employees' entitlement to an additional working seniority compensation of 0.5% of its base

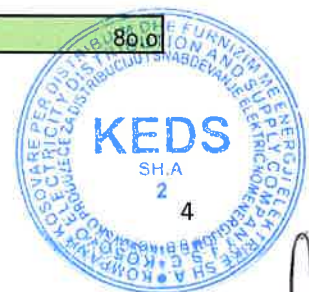

salary for each full year of work experience. Without prejudice to the objections of KEDS, other employers and business organizations in Kosovo against the legality and enforceability of said Collective Agreement, we ask ERO to consider an eventual increase of MAR should KEDS be forced to apply it. If that would be the case, the additional compensation arising out of the said Collective Agreement would have a direct impact in KEDS costs for 437 thousand Euros.

IV. Maximum Allowed Revenues for KEDS

The table below represents final MAR for KEDS after considering all needed adjustments for wholesale cost and adjustments for cost of losses.

DSO MAR		ETR _g CP	KEDS Proposal
Indexation parameters			
Operating and Maintenance Costs (OPMCt)			
$OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	26.2	26.2
Base salary increase			0.7
Working experience			0.4
Allowed Depreciation (DEPCt)			
$DEPC_t = DEPC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	8.0	8.0
Allowed Return (RTNCt)			
$RTNC_t = RTNC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	12.4	12.4
Allowed Losses (LSSCt)			
LSSAt	%	23.13%	21.90%
REUEt	GWh	4,232.1	4,464.1
WHEAt	€/MWh	28.2	31.4
LSSCat-1			
LSSCft-1		27.6	30.7
LSACt-1			
LSSCt		22.8	31.1
Adjustments			
Unregulated Revenues	€m	-2.0	-2.0
KREV			
KREV	€m	3.1	3.1
MAR			
	€m	70.5	80.0

Komentet e KEDS-it ndaj Raportit Konsultative të ZRrE-së për Çmimin me Shumicë dhe të Hyrat e Lejuara Maksimale për vitin 2015

(Dorëzuar me 23 Mars 2015)

I. Hyrje

Ky dokument përmbledh komentet e KEDS-it ndaj Raportit të Konsultativ (RK) të Rishikimit të Nëntë të Tarifave të Energjisë Elektrike (SHTE 9), të lëshuar më 09 mars 2015. Komentet e përmbledhura dhe çështjet kryesore janë përfshirë në këtë dokument.

KEDS pajtohet me ZRrE-në në shumicën e çështjeve të ngritura në RK, përderisa për disa çështje tjera të rëndësishme, për të cilat KEDS nuk pajtohet me qëndrimin e ZRrE-së, i jep arsyetimet e veta për mospajtimet si dhe jep propozimet për përshtatje, të cilat janë të shtjelluara detaisht në këtë raport.

KEDS falënderon ZRrE-në për dhënien e mundësisë për të ju përgjigjur çështjeve të rëndësishme të ngritura nga ZRrE-ja në këtë raport konsultativ dhe kërkon që pozita e KEDS-it në çështjet e ngritura të konsiderohet seriozisht para se të caktohen tarifat të cilat hyjnë në fuqi me 1 Prill 2015.

Si gjithmonë, KEDS është i gatshëm që në çdo kohë të takohet me ZRrE për t'i diskutuar çështjet e ngritura në RK. Për më tepër kalkulimet në formë elektronike të tabelave do t'i dorëzohen ZRrE-së, me qëllim që ZRrE t'i shfrytëzoj ato për nevojat e saj.

II. Balanca e Energjisë

Në përgjithësi, ZRrE-ja ka paraqitur saktësisht volumet e energjisë në shpërndarje si dhe ka përdorur nivelin e njëjtë të shitjeve në OSSh ashtu siç e ka parashikuar KEDS në aplikacionin e tij. Edhe pse KEDS nuk ka ndonjë kundërshtim serioz ndaj përshtatjeve të ZRrE-së, ne duhet të theksojmë se niveli i parashikuar i zvogëlimit të humbjeve në raportin konsultativ të saj nuk paraqet pritjet reale. KEDS në mënyrë të vazhdueshme ka informuar ZRrE-në që është duke u ndëshkuar për nivelin e humbjeve që nga viti 2013, të shkaktuara nga nën-performanca e mbajtësit paraprak të licencës në atë kohë. Ky ndëshkim prej 1.9% të nivelit të humbjeve në vazhdimësi është duke e bartur padrejtësisht tek KEDS.

Që nga fillimi, KEDS ka informuar zyrtarisht ZRrE-në, se pika fillestare për zvogëlimin e humbjeve prej 5% është jo-reale dhe e paarritshme, prandaj nuk ka qenë asnjëherë subjekt i diskutimeve gjatë përmblylljes së negociatave për privatizimin e funksioneve të shpërndarjes dhe furnizimit.

Në një ambient të shturur një ndëshkim i tillë e vështirëson edhe më shumë pozitën e KEDS-it si shpërndarës i energjisë elektrike. Në këto rrethana, KEDS me shumë respekt është duke kërkuar nga ZRrE-ja që këtë çështje ta merr parasysh gjatë përshtatjeve përfundimtare.

III. Kostoja e humbjeve në OSSh

KEDS ka vërejtur se gjatë kalkulimi të kostove të humbjeve për vitin 2015, ZRrE ka përdorur faktorin ndarës të humbjeve si 100%, në kundërshtim me vendimin e saj V_399_2012, në të cilin faktori ndarës i humbjeve i caktuar për këtë periudhe rregullative është zero.

Bazuar në atë që u tha më lartë, KEDS kërkon nga ZRrE-ja të aplikoj metodologjinë e njëjtë të kalkulimit të humbjeve si në SHTE6 dhe SHTE7, konform vendimit të ZRrE-së V_399_2012.

Gjatë kalkulimit të kostove të humbjeve në nivel të OSSh-së, vetëm niveli i lejuar i humbjeve merret parasysh nga ZRrE-ja gjatë kalkulimit të të Hyrave të Lejuara Maksimale (MAR) për KEDS-in. Ne duhet të ritheksojmë se MAR-i i KEDS-it përfshinë vetëm nivelin e lejuar të humbjeve, prandaj konsumatorët në tarifatat përfundimtare janë ngarkuar vetëm me nivelin e lejuara të humbjeve të OSSh-së. Respektivisht, konsumatorët faturohen **vetëm për nivelin e lejuar të humbjeve.**

Për më tepër, në baza mujore FPÉE (KESCO) faturohen OSSh-në (KEDS) për vlerat aktuale të vëllimit të humbjeve, si rrjedhojë KEDS paguan KESCO-on për total humbjet e shkaktuara duke përfshirë edhe ato mbi nivelin e lejuar. Në këtë mënyrë, OSSh (KEDS) mban barrën e kostove për tejkalimin e nivelit të humbjeve, pasi që nuk i faturohen konsumatorët për këto humbje.

Si rezultat, konsumatorët mbesin të padëmtuar dhe paguajnë vetëm për nivelin e humbjeve të lejuara nga ZRrE dhe ata nuk ngarkohen për ndonjë tejkalim të tyre. Kjo edhe është arsyeja pse faktori ndarës i humbjeve është vendosur të jetë zero për MAR-et e viteve 2013-2017, të vendosur gjatë Shqyrtimit Shumëvjeçar të Tarifave, me vendimin e ZRrE-së V_399_2012. Zvogëlimi MAR-it për tejkalimin e kostos së humbjeve për vitin e ardhshëm për KEDS paraqet një ndëshkim shtesë meqenëse ky tejkalim i humbjeve veçse i është paguar FPÉE-së (KESCO) dhe nuk është përfshirë gjatë përcaktimit të tarifave.

Në situatën aktuale, të hyrat shtesë që KESCO i përfiton nga KEDS për tejkalimin e humbjeve duhet të përshtaten nga MAR-i i KESCO, si të hyra të pa rregulluara.

ZRrE-ja, ka vendosur faktorin ndarës të humbjeve si 100% në shqyrtimin e fundit të tarifave (SHTE8), por nuk i ka përshtatur si të hyra për KESCO, dhe në një mjedis jo të shturur kjo nuk ka paraqitur ndonjë shqetësim për KEDS-in.

Këtë vit, OSSh-ja (KEDS) dhe FPÉE-ja (KESCO) janë entitete plotësisht të shturura në kuptimin ligjor dhe funksional, respektivisht një përshtatje e tillë në vitin 2015 do të: (i) vendos KEDS në pozite të vështire financiare dhe (ii) do të thyej parimet të vendosura për një ambient të shturur.

Në bazë të kësaj që u tha dhe si subjekt i vendimit të ZRrE-së V_399_2012, faktori ndarës i humbjeve duhet të jetë zero, prandaj kostoja e humbjeve për vitin 2015 duhet të jetë 31mln€, përderisa kostoja për tejkalimin e humbjeve duhet të konsiderohet si e hyrë e parregulluar tek FPÉE-ja (KESCO). Respektivisht, kjo vlerë duhet të merret parasysh gjatë aprovimit të MAR-it për KEDS-in për vitin 2015, si në vijim:

$$LSSCt = LSSAt * REUEt * WHEAt + (LSSCat - 1 - LSSCft - 1) * (1 + It) + (LSSCat - 1 - LSACt - 1) * LSSFt$$

Components	Units	2015 ERO	2015 KEDS
LSSAt		23.1%	21.9%
REUEt	GWh	4,232.1	4,464.1
WHEAt	€/MWh	28.20	31.38
LSSAt * REUEt * WHEAt		27.57	30.68
LSSCat-1	mil€	30.29	30.29
LSSCft-1	mil€	29.93	29.93
It	%	15%	15%
(LSSCat?1 - LSSCft?1) * (1 + It)		0.41	0.41
LSSCat?1	mil€	30.29	30.29
LSACt?1	mil€	35.43	35.43
LSSFt		1.00	-
(LSSCat?1 - LSACt?1) * LSSFt		(5.14)	-
Total	mil€	22.84	31.10

*Note: the WHEAt is recalculated to consider PES proposal

IV. Kostot e Personelit

KEDS ka kërkuar vazhdimisht nga ZRrE që një rritje prej 5% e pagave të punëtorëve të KEDS të përfshihet në MAR-in e KEDS. Pavarësisht këtyre kërkesave, ZRrE asnjëherë nuk i ka marr parasysh ato.

Gjatë vitit 2014 KEDS është ballafaquar vazhdimisht me kërkesa nga sindikata e punëtorëve për rritje të pagave të punëtorëve, të cilat janë shoqëruar edhe me protesta dhe greva. Këto protesta kanë pasur ndikim negativ në operimin e KEDS, andaj KEDS ka qenë i detyruar të pranojë një ngritje të pagave. Një rritje e tillë është përmbyllur me një marrëveshje të nënshkruar nga KEDS dhe sindikata e punëtorëve, e cila ka hyrë në fuqi nga muaji Janar i vitit 2015, kështu, duke i dhënë fund protestave.

Kostoja e ngritjes së pagave për vitin 2015 është vlerësuar të jetë 718.6 mijë Euro, të cilën shumë KEDS e kërkon nga ZRrE-ja të e përfshijë gjatë aprovimit të MAR-it për këtë vit.

Për më tepër, ekziston një Marrëveshja Kolektive e nënshkruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës, sindikatës së bashkuar të punëtorëve dhe dy odave ekonomike në Kosovë, e cila ia njeh të drejtën punëtorëve për kompensimin nga paga bazë prej 0.5% për çdo vit të plotë të përvojës në punë. Pa paragjykim ndaj kundërshtimeve të KEDS-it, organizatave të punëdhënësve dhe organizatave të bizneseve në Kosovë ndaj legjitimitetit dhe zbatueshmërisë së Marrëveshjes Kolektive të lartpërmendur, ne kërkojmë nga ZRrE-ja të konsideroj një rritje eventuale të MAR-it, nëse KEDS është i obliguar të aplikoj këtë marrëveshje. Nëse KEDS përballet me një situatë të tillë, kompensimi shtesë i cili rrjedh nga Marrëveshja Kolektive e lartpërmendur është 437 mijë euro.

V. Të hyrat e lejuara maksimale për KEDS

Në tabelën në vijim është paraqitur MAR-i përfundimtar për KEDS-in, pasi të merren parasysh përshtatjet e nevojshme për kostot e humbjeve.

DSO MAR		ETR ₉ CP	KEDS Proposal
Indexation parameters			
Operating and Maintenance Costs (OPMCt)			
$OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	26.2	26.2
Base salary increase			0.7
Working experience			0.4
Allowed Depreciation (DEPCt)			
$DEPC_t = DEPC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	8.0	8.0
Allowed Return (RTNCt)			
$RTNC_t = RTNC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	12.4	12.4
Allowed Losses (LSSCt)			
LSSAt	%	23.13%	21.90%
REUEt	GWh	4,232.1	4,464.1
WHEAt	€/MWh	28.2	31.4
LSSCat-1			
LSSCft-1		27.6	30.7
LSAct-1			
LSSCt		22.8	31.1
Adjustments			
Unregulated Revenues	€m	-2.0	-2.0
KREV			
KREV	€m	3.1	3.1
MAR			
	€m	70.5	80.0

